

Kitapta yer alan bölümlerin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten uluslararası akademik bir yayınevidir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan WorldCat ve ayrıca Türkiye'de kurulan Turcademy.com tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilmektedir.

3. Baskı: Ankara

Proje-Yayın: Nilay Balın
Dizgi-Grafik Tasarım: Arzu Orhan Kaya
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Repro Bir Mat. Kağ. Rek. Tas. Tic. Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA
0.312 395 20 29

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa - Sertifika No: 47381

TÜRKİYE'DE İLK DEFA TÜM KİTAPLAR YANINDA; CEPTE, TABLETTE VE MASANDA

Hibrit kitaplarda kullanıcılar;

1. Kitabın dijital formatına erişim sağlayabilir.
2. Konu sonu testlerini çözebilir.

Hibrit kitaba erişim sağlamak için QR kodu okutunuz.

Arti - ASİSTAN

1. Kullanıcılar hibrit kitapta çözdükleri sorular sonrasında Arti - ASİSTAN sekmesinde öğrenme durumlarına dair anahtar kelimeler ile başarılı/başarısız oldukları konuları detaylı olarak görüntüleyebilir.

Yapay zekâ, soruları çözmeye başladıkları andan itibaren kullanıcıların başarı durumlarını tespit edecektir.

Pegem Kampüs web sitesi üzerinden hibrit kitabınıza ve soru robotunuza erişebilmek için aşağıdaki adımları takip ediniz:

Mevcut tarayıcınızın adres çubuğuna arti.pegemkampus.com yazarak web sitemiz üzerinden etkileşimli ve yapay zekâ destekli hibrit kitaba erişim sağlayabilirsiniz.

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

Üyelik bilgileriniz ile giriş yaptıktan sonra sol menüde yer alan "Aktivasyonlarım" sekmesine girerek kodunuzu aktif edebilirsiniz.

Aktivasyon işleminizi tamamladıktan sonra menüde aktif hâle gelen "Hibrit Kitap" sekmesine tıklayarak içeriklere ulaşabilirsiniz.v

Aktivasyon kodu kitabınızın ilk sayfasında yer almaktadır.
Aktivasyon kodu ile aktif ettiğiniz hibrit kitaba erişim 30.08.2024 tarihine kadar geçerlidir.

Pegem Kampüs İletişim Hattı
0312 418 51 55

İLETİŞİM

Shira Ticaret Merkezi, Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara

Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

www.pegem.net

pegem@pegem.net

0538 594 92 40

[pegemakademi](https://www.instagram.com/pegemakademi)

Bu kitapçığın her hakkı saklıdır. Tüm hakları Pegem Yayınlarına aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin ve sorular, kitapçığı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Adı Soyadı:

SÖZCÜKLERDE ÇOK ANLAMLILIK

- ✦ Sözcük, tek başına bir anlam ifade eden ya da kullanıldığı cümle içinde diğer sözcüklerle değişik ilgiler kurarak bir anlam kazanan ses birliğidir, dilin en küçük birimidir.
- ✦ Bazı sözcükler, zaman içinde kullanıldığı yere ve duruma göre anlam genişlemesine uğrayarak yeni anlamlar kazanabilir.

Örnek

Aşağıdaki cümlelerde geçen "kesmek" sözcüğünün farklı cümlelerde kullanımlarını inceleyelim.

- ✦ Elindeki ipi büyük bir dikkatle **kesti**.
(Bıçak, makas gibi bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak)
- ✦ Bahçesindeki erik ağacının dallarını **kesti**.
(Dibinden ayırmak)
- ✦ Özenle **kestiği** et ve patatesleri yemeğe attı.
(Düzgün parçalara ayırmak)
- ✦ Elini **kestikten** sonra bir daha bıçak tutmadı.
(Kesici bir araçla yaralamak)
- ✦ Pek çok kuruluşa yaptığı yardımları **kesmek** zorunda kaldı.
(Ara veya son vermek)
- ✦ Bulvarı **kesen** küçük sokaklardan birinde oturuyordu.
(Bölmek, ayırmak)
- ✦ Polis, yoldan geçen gençlerin önünü **kesti**.
(Geçişi önlemek)
- ✦ Flüt çalan adam, onu görünce çalgıyı **kesti**.
(Susmak)

"Kaçmak" sözcüğünün anlamlarını aşağıda verilen cümlelerdeki kullanımıyla eşleştiriniz.

1. Hızla koşup bir yere saklanmak
2. Kimseye bildirmeden bulunduğu yerden ayrılmak, firar etmek
3. Kendini göstermemek, rastlaşmamaya çalışmak
4. Kaçınmak
5. Gaz, sıvı vb. şeyler sızmak
6. Girmek
7. Bir yana doğru kaymak
8. Hızlı koşmak
9. Yok olmak
10. İpi kopmak
11. Benzemek, andırmak

Silahını hatta başındaki şapkasını bırakıp kaçıyor.
Hiçbir masraftan kaçmayıp bu oyunu hazırladık.
Bodrum katındaki kazandan islim kaçıyor.
Havuzda oynarken kulağına su kaçmış.
Yıllardır köşe bucak alacaklılardan kaçıyor.
Odanın halısı birazcık sağa kaymış.
Biletleri kapıp kaçır gibi gişeden uzaklaştı.
Bir tehlike sezdiğin anda hemen eve kaçarsın.
Tatsız bir haber almış olmalı ki birden neşesi kaçtı.
Çorabının kaçtığını biraz geç fark etti
Üzerindeki kazağın mavisi biraz yeşile kaçıyor.

2

Bu kitapçığın her hakkı saklıdır. Tüm hakları Pegem Yayınlarına aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin ve sorular, kitapçığı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Adı Soyadı:

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

1) Eş anlamlı (Anlamdaş) Sözcükler

- ▶ Aynı varlığı, kavramı ya da durumu karşılayan sözcüklerdir.
- ▶ Yazılışları ve söylenişleri farklı anlamları aynı olan bu sözcükler, cümle içerisinde birbirinin yerine kullanıldığında cümlenin anlamında herhangi bir değişiklik olmaz.
- ▶ Eş anlamlı sözcükler, Türk diline yabancı dillerden girmiş sözcüklerin Türkçedeki karşılıklarıyla kurduğu ilişkiden ortaya çıkmıştır.

Örnek

- Mektep → okul
Barış → sulh
Lisan → dil
Kırmızı → al
Okul → mektep

Buraya
Dikkat

İki sözcük arasında anlam ilişkisi kurabilmek için iki sözcüğün de cümle içerisinde gerçek anlamda kullanılması gerekir.

NOT

Eş anlamlı sözcüklerin aynı cümlede kullanılması anlatım bozukluğuna yol açar.

Örnek

Buluş ve icatlarını okuyunca şaşırımdı.

Bu cümlede "buluş" ve "icat" eş anlamlı sözcüklerdir ve aynı cümlede kullanılması anlatım bozukluğuna yol açmıştır.

Aşağıda verilen sözcüklerin eş anlamlısını karşısına yazınız.

Sözcük	Eş anlamlısı
Hikâye
Hasret
Duygu
Sözcük
Beyaz
Doktor
Anne
Savaş
Talebe
Üslup
Cevap
Yüzyıl
Misafir
Pay
Amaç
Yönetim
Buluş
Yaren

2) Yakın Anlamli Sözcükler

■ Eş anlamlı gibi görünmesine rağmen birbirinin yerini tamamen tutmayan, aralarında anlam farklılığı bulunan sözcüklerdir.

Örnek

- ✘ Oğluna para gönderdi / yolladı.
- ✘ En yakın arkadaşına darıldım / küstüm.
- ✘ İşleri bitirmek için uğraştı / didindi.
- ✘ Verilen işi eksiksiz / kusursuz yapmış.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcükler yakın anlamlıdır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yakın anlamli sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Bundan sonra dostuna da düşmanına da aynı mesafede durmaya karar verdiğini söyledi.
- B) Kütüphanesindeki en sevdiği kitaplarını seçip bir köşeye ayırdı.
- C) Edebî tartışmalar, onun zihnini ve hayata karşı bakışını şekillendiren etkinliklerden biridir.
- D) Ne zaman bir köy, kasaba görse ya da konusu açılrsa hemen oralara yerleşmekten bahsedirdi.
- E) Şehrin karmaşasından ve gürültüsünden sıkılmış olmalı ki ilk fırsatta kendini şehir dışına attı.

Cevap: B

3. Karşıt (Zıt) Anlamli Sözcükler

■ Birbirinin karşıtı kavramlara karşılık gelen sözcüklerdir.

Örnek

Her şeyi var ama huzuru yok.

Arkada kalan seyircileri öne çağırdı.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcükler zıt anlamlıdır.

Aşağıda verilen sözcüklerin zıt anlamısını karşısına yazınız.

Sözcük	Zıt anlamısı
Sıcak	
Gece	
İleri	
Uzun	
Çalışkan	
Sert	
Yanlış	
Barış	
İyi	
Erken	
Açmak	
Gülmek	
Acı	
Düşman	

Bir şair tanım

I
Onunki içler acısı

II
Kalbini asla vermemiş

III
Çalmışlar

Kalbi eski bir efsanede saklı.

IV V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisinin karşıtı vardır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

Cevap: D

Bu kitapçığın her hakkı saklıdır. Tüm hakları Pegem Yayınlarına aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz. Metin ve sorular, kitapçığı yayımlayan şirketin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Adı Soyadı:

KALIPLAŞMIŞ SÖZ ÖBEKLERİ/KALIPLAŞMAMIŞ SÖZ ÖBEKLERİ

İKİLEMELER

- ▶ Anlatımın gücünü artırmak, anlamı pekiştirmek için anlam ve ses özellikleri bakımından ilgisi bulunan sözcüklerin yan yana kullanılması sonucu oluşan söz öbekleridir.
- ▶ İkilemeyi oluşturan sözcükler her zaman ayrı yazılır ve aralarına noktalama işaretleri getirilmez.
- ▶ Kalıplaşmış söz öbeklerindedir.

İkilemeler şu şekillerde oluşturulurlar:

- ✎ Aynı sözcüğün tekrarıyla oluşabilir:

Usul usul akıyordu su, yatağı boyunca.

Tanık olduğu olayı tane tane anlattı.

- ✎ Eş anlamlı sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşabilir.

Bayramda hisim akraba gelir diye evde bekledi.

Golden sonra tribünde ses seda çıkmadı.

- ✎ Yakın anlamlı sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşabilir.

Polislerden köşe bucak kaçan adama yardım etti.

Sorularıma doğru dürüst cevap verir misin?

- ✎ Karşıt anlamlı sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşabilir.

İyi kötü bu çevrede bir saygınlığı vardı.

Aşağı yukarı yüz gündür bu iş için uğraşiyor.

- ✎ Biri anlamlı biri anlamsız iki sözcüğün bir araya gelmesiyle oluşabilir.

Dolabında eski püskü ne varsa attı.

Elindeki eğri büğrü sopayı bir kenara attı.

- ✎ İki de anlamsız sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşabilir.

Abuk sabuk konuşup herkesin canını sıktı.

Atıştırmak için dolaptan abur cubur aldı.

- ✎ Yansıma sözcüklerin bir araya gelmesiyle oluşabilir.

Bahçeden civil civil kuş sesleri geliyordu.

Çaydanlıktaki su fokur fokur kaynıyordu.

Aynı sözcüklerin yan yana kullanılması her zaman ikileme oluşturmaz.

- ✓ Oyuncaklarla kardeş kardeş oynadılar.
- ✗ Kardeş kardeşin ayıbını yüzüne söyler.

İkilemeyi oluşturan sözcükler ek alabilir ve ikilemeyi oluşturan sözcüklerin arasına edat girebilir.

Yolumuzun üzerinde irili ufaklı taşlar vardı.

Dışarıda güzel mi güzel bir hava vardı.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ikilemeyi oluşturan sözcükler tek başlarına kullanılamaz?

- Hiç sorgu sual etmeden anlatılanları dinledi.
- Alışverişten sonra cepte para mara kalmadı.
- Çocuklar aralarında fısıl fısıl konuşuyor.
- Üzerinde eski püskü kıyafetler vardı.
- Çok düşünüp ecis bücüş bir hediye almış.

Cevap: E

